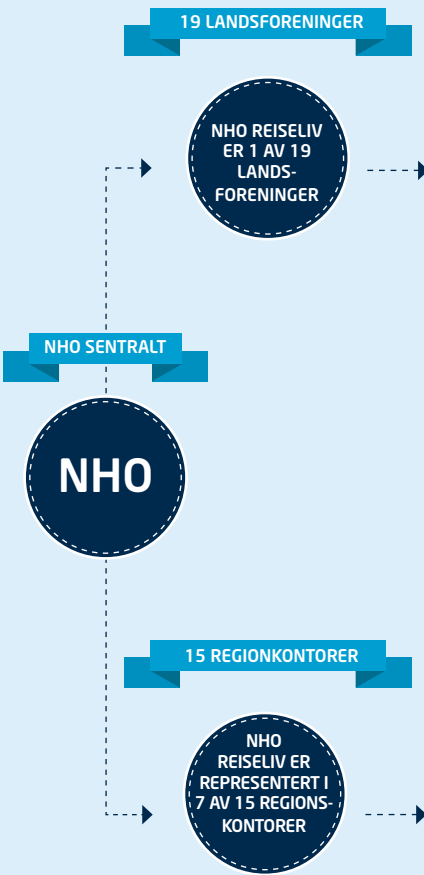

ÅRSBERETNING 2013

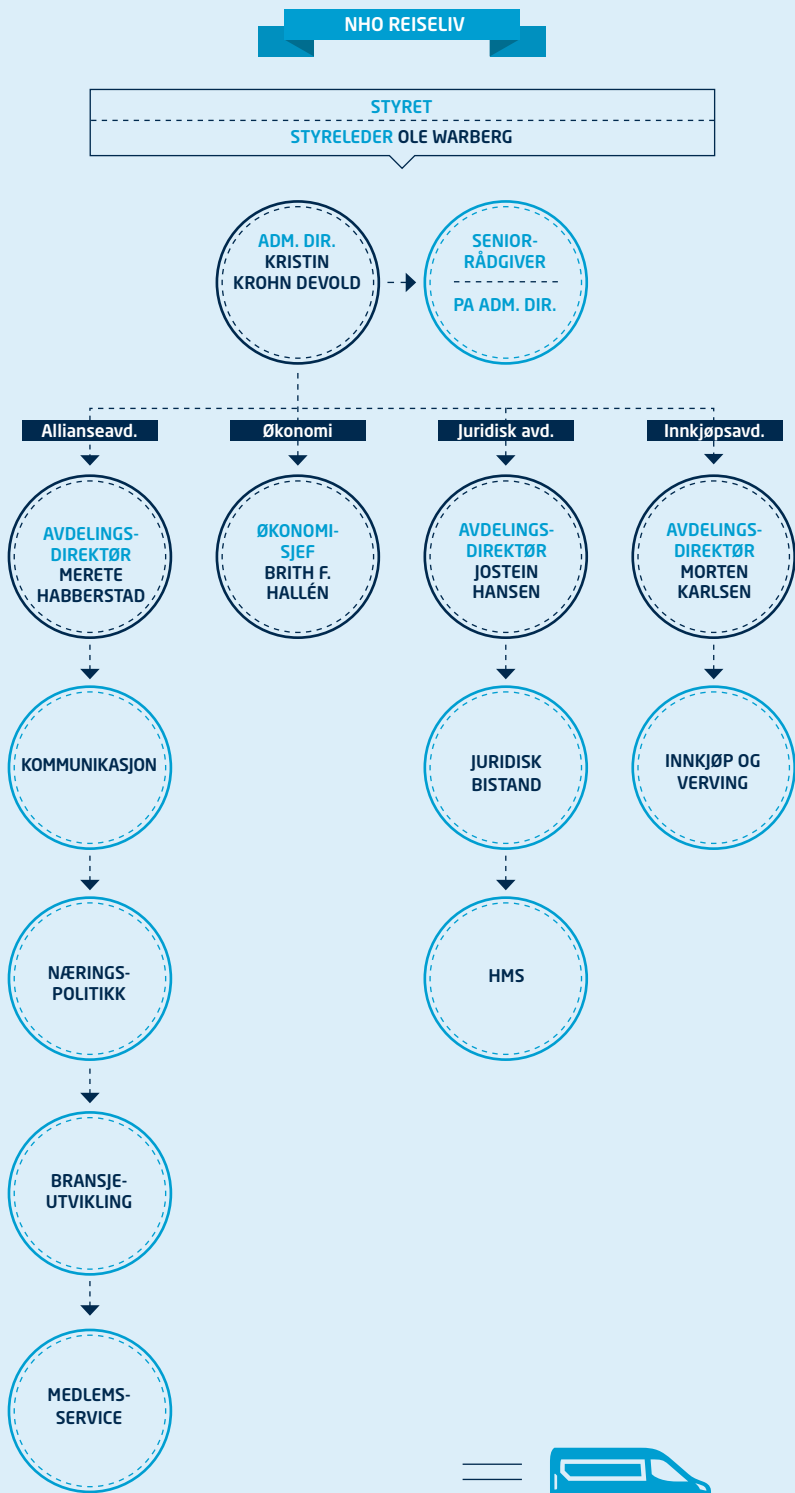

NHO REISELIV EN DEL AV ET STØRRE FELLESSKAP

NHO Reiseliv er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge, og er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). NHO er den største interesseorganisasjonen for bedrifter i Norge.

Organisasjonskart per 1. mai 2014

MÅL, POSISJON OG VERDIER

Mål, posisjon og verdier

VÅRT HOVEDMÅL

NHO Reiseliv skal være talerør og toneangivende nærings- og arbeidsgiverorganisasjon for hele reiselivet i Norge. Vi arbeider for at bedriftene får rammevilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringens lønnsomhet og konkurransekraft.

Mål, posisjon og verdier

VÅR POSISJON

Nærings- og arbeidsgiverorganisasjonen for hele reiselivet

Mål, posisjon og verdier

VÅRE VERDIER

Modig, samspillende, tilgjengelig og troverdig

INNHold

FREMTIDENS NÆRING Leder ved Kristin Krohn Devold	04
DETTE ER NHO REISELIV Tall og fakta	06
VÅRE TJENESTER En oversikt	08
NÆRINGSPOLITISKE LØFT Med merkesaker på agendaen	10
DETTE ER INNKJØPSKJEDEN Gode betingelser for medlemmene	14
JURIDISK STØTTESPILLER Lovutvikling og juridisk bistand	16
BYGGER NESTE GENERASJONS REISELIV Kompetanse og rekruttering	20
ENTUSIASME I REISELIVET Kommunikasjon	22
ET STERKT REGIONAPPARAT NHO Reiseliv i syv regioner	24
DETTE ER FREMTIDENS NÆRING Frempek og tilbakeblikk	26
STYRETS BERETNING OG REGNSKAP	29

Årsrapporten 2013 er utarbeidet av kommunikasjonsenheten i NHO Reiseliv. Redaktører: Ida Bakken Tønder, kommunikasjonsrådgiver og Merete Habberstad, kommunikasjonsdirektør og leder for Allianseavdelingen. Design og redaksjonell rådgivning: Fete typer. Illustrasjoner: Annette Holm Grøslund/Shutterstock. Forsidefoto: Shutterstock. Utgitt mai 2014. Trykk: RK Grafisk. Opplag: 1500. Rapporten er trykket på miljøvennlig papir.

ADMINISTRERENDE DIREKTØR HAR ORDET

FREMTIDENS NÆRING

I et Norge etter oljen vil andre innbringende næringer få økt betydning. Fastlandsindustri, fiskeri og reiseliv er tre sentrale næringer Norge skal fortsette å leve av i fremtiden. At vi nå har et eget felles departement i Nærings- og fiskeridepartementet er viktig for å få oppmerksomhet om våre rammebetingelser.

Norge har et unikt reiselivsprodukt fylt med kontrastene fantastisk natur og en spennende urban utvikling. I tillegg er Norge et digitalt land hvorav store deler av reiselivstilbudet er gjort tilgjengelig via reiselivs-apper. Befolkningen er aktiv på sosiale medier, og har engelskkunnskaper i verdensklasse. Dette er elementer som er sentrale i utviklingen av det norske reiselivsproduktet. Opplevelser deles og gjesten blir mer og mer selvbetjent. Verdens digitale utvikling går i ulikt tempo, men retningen er udiskutabel. Nye generasjoner gir nye muligheter.

STORT POTENSIAL På det internasjonale kongressmarkedet er Norge ratet som nr. 15 i verden, altså et moderne land som er effektivt, har konkurransedyktige priser, er lett å komme til og har unike opplevelser. Et økt fokus på lokale råvarer og gourmetkokker i verdensklasse trekker også opp. Et norgesbesøk med jobben kan gi lyst til å komme tilbake, denne gangen med familie. Her har Norge fortsatt et

stort potensial. Arrangementsturisme gir også reiselivsvolum, enten det er konserter, festivaler, fugletitting, sykkelritt eller maraton.

KREATIVITET VIKTIG En reise er både opplevelsen på destinasjonen og veien dit. Derfor er transportsektoren en sentral del av reiselivet. NHOs Reiselivsråd består av de fire landsforeningene: reiseliv, luftfart, sjøfart og transport. Vi skal jobbe enda tettere sammen i fremtiden for å gi NHO en udiskutabel lederrolle som talsmann for reiselivet, i tillegg til å bedre rammebetingelsene for hele reiselivet.

Det er ikke naturlig å dyrke motsetninger mellom by og land. Flyplassbyene er viktige innfallsporter til Norge, men naturområdene rundt har ofte de mest spektakulære opplevelsene. Her er det nok til alle, men vi må få vist oss frem, og klare å fornye produktene slik at de oppleves som spennende i den internasjonale konkurransen. Norge har et naturgitt grunnlag for opplevelser, men vi kan bli mer kreative til å pakke, tilpasse, samarbeide og selge.

Sesongvariasjoner er positivt. Det er bra at årstidene skaper ulike favorittaktiviteter som kommer ulike deler av landet til gode. Men sesongvariasjonene gjør det også helt nødvendig å justere arbeidsmiljøloven, slik at naturens sesongsvingninger utnyttes, ikke forbys.

NHO Reiseliv har i 2013 påbegynt arbeidet med en ny strategi. Viktige saker, som «fjerning av fireårsregelen» og retten til å kunne velge å være en kontantfri bedrift, er plassert hos henholdsvis helseministeren og finansministeren. Landsforeningene i NHOs Reiselivsråd sørger for konstant påtrykk for å få til endringer på disse områdene.

En gjennomført omorganisering av administrasjonen i NHO Reiseliv har virkning fra 1. januar 2014, og målene er klare: rekruttere flere medlemmer, ha større politisk gjennomslag, oppnå større og mer positiv mediesynlighet for reiselivet, samt være den beste alliansepartneren for reiselivsbedrifter i Norge. Vi gleder oss til fremtiden og veien videre med dere!

ET KONTANTFRITT REISELIV På årsmøte ble utredningen om et kontantfritt reiseliv lagt frem. Et mer kontantfritt reiseliv vil blant annet redusere den svarte omsetningen i næringen. NHO Reiseliv jobber for at loven endres slik at bedriften selv kan velge om den vil ta imot kontanter.

NY REGJERING - NYE MULIGHETER Landsmøtet vedtok i fjor å jobbe for at reiselivet skal bli et satsingsområde for regjeringen. I regjeringsplattformen til Høyre og FrP er næringen anerkjent som en fremtids- og vekstnæring.

Kristin Krohn Devold har store visjoner for «fremtidens næring» og jobber for at NHO Reiseliv skal bli en enda viktigere alliansepartner for reiselivet. Foto: NHO Reiseliv.

FREMTIDENS BEDRIFT

VIKSOMHET NHO REISELIV

NAVN KRISTIN KROHN DEVOLD

ANTALL ANSATTE 35

DESTINASJON SUNNMØRSALPENE

MED TINDER OPP MOT 1700 MOH. SOM STIGER RETT OPP FRA FJORDEN, ER SUNNMØRSALPENE ET YNDET REISELIVSMÅL.

LITE FOTO:
ANDERS GJENGEDAL/
VISITNORWAY.COM

Om fremtidens næring Reiselivet gir Norge valutainntekter og utgjør, sammen med fiskeri og fastlandsindustri, de næringene som skal bidra til å minske oljeavhengigheten i Norge i årene som kommer. Reiselivet er den næringen i konkurranseutsatt sektor som sysselsetter flest over hele landet. Du kan automatisere industriproduksjon, men god service og gode opplevelser krever mennesker og personlig vertskap.

Min norgesfavoritt Jeg er sunnmøring og min favoritt er Sunnmørsalpene og Sunnmørsfjordene. Etter Vestlandet er kysten i Nord-Norge en god nummer to, og Ski-Norge rundt Hemsedal er min vinterfavoritt.

HØYDEPUNKTER I 2013

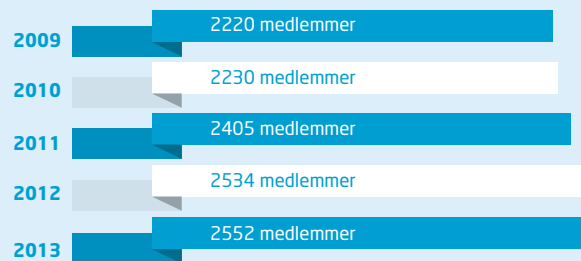
NY LEDER I september fikk NHO Reiseliv ny leder i tidligere forsvarsminister og stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold. Hun erstattet Knut Almquist, som har tjent næringen på en solid og god måte i 16 år.

REVIDERING AV ALKOHOLLOVEN NHO Reiseliv ønsker en mer næringsrettet politikk rundt regulering av skjenkebevillinger. Kampanjen «Vi løfter i flokk» ble igangsatt med mål om en endring av alkohollovens bestemmelser.

DETTE ER NHO REISELIV

Jevn økning

MEDLEMSUTVIKLING

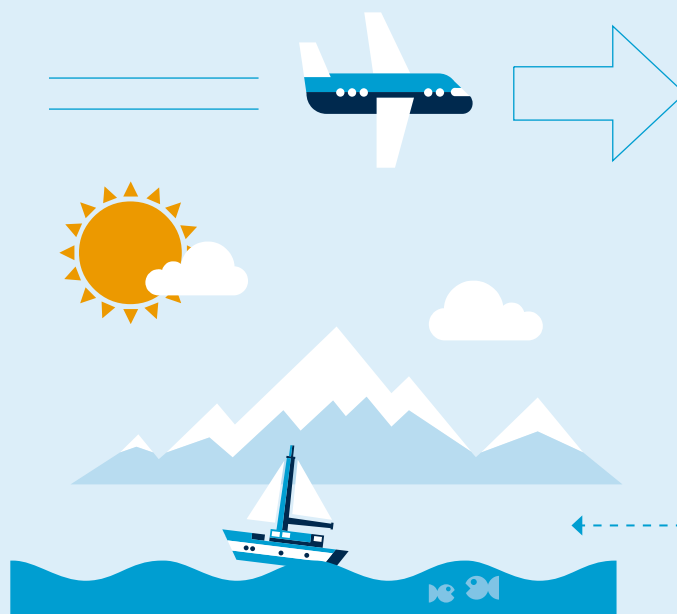
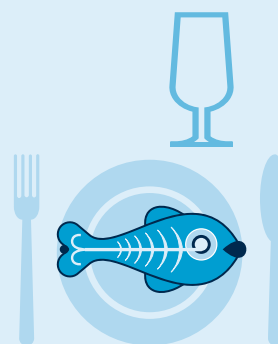
2552

MEDLEMSBEDRIFTER

1190

SERVERINGSSTEDER

RESTAURANTER, KAFEER, PUBER, BARER, NATTKLUBBER, KAFFEBARER, CATERINGBEDRIFTER, KANTINER, STORKIOSKER OG GATEKJØKKEN.

132

OPPLEVELSES- OG REISEARRANGØRER, EVENTSelskap, TURISTFISKE, GARDSTURISME, CHARTERBÅTER, FORNØYELSESPARKER, DYREHAGER, AKTIVITETS- OG ALPINANLEGG OG KULTURBEDRIFTER.

OPPLEVELSESBEDRIFTER

1086

OVERNATTINGSSTEDER

HOTELLER, PENSJONAT, RORBUER, CAMPINGPlassER, VANDRER-HJEM OG TURISTHYTTER.

Landsomfattende

FYLKESVIS MEDLEMSINNDELING

SVALBARD

93

BILUTLEIESELSKAPER

SMÅBILER, VAREBILER OG LASTEBILER.

55 000

ARBEIDSTAKERE

MEDLEMMENE VÅRE SYSSLESSETTER OVER 55 000 ARBEIDSTAKERE.

51

DESTINASJONSSKAPER

DESTINASJONSSKAPER, REGIONSELSKAPER, LANDSELSKAPER OG TURISTINFORMASJONER.

NHO REISELIVS TRE HOVEDTJENESTER

VÅRE TJENESTER

NHO Reiselivs arbeid er konsentrert om tre hovedområder: Innkjøpskjeden bidrar til forbedring av bedriftenes lønnsomhet. Juridisk avdeling tilbyr juridisk bistand og bistår medlemmene i deres HMS-arbeid. Allianseavdelingen forsterker innsatsen for å få større politisk gjennomslag og synliggjøre reiselivet som en viktig fremtidsnæring for Norge.

INNKJØPSKJEDEN

Vi har landets største innkjøpskjede for frittstående overnattings- og serverings-bedrifter. Innkjøpskjeden fremforhandler best mulige rammebetingelser på en rekke varer og tjenester.

- Fremforhandler og vedlikeholder konkurransedyktige avtaler
- Stort sortiment av varer og tjenester som kolonivarer, ferskvarer, nonfood, øl, mineralvann, vin og brennevin samt forsikringsordninger
- Vareutvalg fra over 120 leverandører

JURIDISK BISTAND OG HMS

Vår juridiske avdeling er en viktig støttespiller for medlemsbedriftene. Advokatene er spesialister i arbeidsrett, men bistår også medlemmene på andre juridiske områder, samt i deres HMS-arbeid.

- Arbeidet består i rådgivning, forhandlingsmøter hos bedriftene og gjennomføring av rettssaker i alle domstoler
- Advokatene i NHO Reiseliv har særlig erfaring og kunnskap i arbeidsrett
- Bistår medlemsbedriftene i deres arbeid med helse, miljø og sikkerhet

ALLIANSE

Allianseavdelingen inkluderer de fire seksjonene kommunikasjon, næringspolitikk inkludert arbeidet med kompetanse og rekruttering, medlemsservice og bransjeutvikling.

- Synliggjør og fremmer reiselivets interesser overfor det politiske miljø
- Arbeider målrettet med kommunikasjon som et virkemiddel for å sette reiselivets saker på dagsordenen i media
- Arbeider for å få riktig kompetanse til næringen, samt å øke rekrutteringen av arbeidskraft til ulike fagfelt innen reiselivet

Trollstigen, Norges mest populære nasjonale turistveg.
Foto: Shutterstock

FREMTIDENS BEDRIFT

VIRKSOMHET SIXT BILUTLEIE

NAVN GEIR LIDI PEDERSEN, DAGLIG LEDER

MEDLEM I NHO REISELIV SIDEN 2012

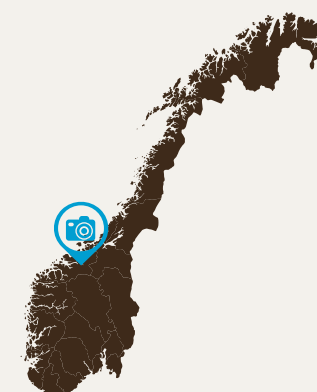
ANTALL ANSATTE 150

Om fremtidens næring Reiseliv er fremtidens næring fordi flere og flere utlendinger får øynene opp for vår flotte natur. De ønsker å oppleve våre islagte fjorder, vinterkledde fjell og nordlys. Nå har også reiselivs-Norge fått øynene opp for mulighetene som ligger i vinterturisme utover ski. Med økt satsing på egenproduserte drikkevarer og kortreist mat blir det norske reiselivsproduktet enda bedre.

Min norgesfavoritt Det er mange flotte plasser i Norge, men min favoritt er en biltur ned Romsdalen over Trollstigen før man ender opp i Geirangerfjorden. En biltur ut i Lofoten er også noe av det flotteste man kan oppleve i Norge. Vi burde alle feriere mer i eget land.

DESTINASJON TROLLSTIGEN

KLASSIKEREN TROLLSTIGEN ER EN SPEKTAKULÆR BILTUR MED HISTORISK SUS. VEIEN MED 11 HÅRNÅLSSVINGER BLE ÅPNET SOMMEREN 1934.

NÆRINGSPOLITISKE LØFT

Et av NHO Reiselivs overordnede mål er å fremme reiselivsnæringen som fremtidens næring. Reiseliv er trukket frem i regjeringsplattformen som en viktig vekstbransje for fremtiden. Det gir et godt grunnlag for å fortsette arbeidet med å bedre reiselivsnæringens rammevilkår.

KAMPANJEN «VI LØFTER I FLOKK» -

REVIDERING AV ALKOHOLLOVEN NHO Reiseliv ønsker en mer rettferdig politikk rundt reguleringen av skjenkebevillinger i Norge, og styret vedtok derfor å gjennomføre kampanjen «Vi løfter i flokk». Den har to mål:

1. Å oppheve ordningen om at en bedrift automatisk mister skjenkebevillingen hvert fjerde år
2. Å gjennomgå lovene knyttet til vandelskrav når det gjelder skjenkebevilling

Brudd på alkohollovens bestemmelser skal stå i en særstilling for personer som har eller ønsker skjenkebevilling. Utover dette mener NHO Reiseliv at brudd på andre lover må få like konsekvenser for alle aktører i næringslivet uavhengig av bransje.

NHO Reiseliv har gjennomført møter med alle politiske parti om saken, og har også fått utarbeidet en juridisk betenkning for å støtte opp under forslaget. Kampanjens høydepunkt var da Bent Høie, som Høyres helsepolitiske talsmann, uttalte på NHO Reiselivs årskonferanse at

Høyre mener at fireårsregelen må fjernes. Fireårsregelen er indirekte nevnt i den nye regjeringsplattformen.

FLEKSIBEL ARBEIDSTID OG HELÅRS-

SYSSELSETTING Det er en økende etterspørsel blant ansatte i reiselivsnæringen om å jobbe mer turnusbasert enn det som tillates i dag. Det er derfor avgjørende for reiselivsnæringen at det skjer en oppmykning i arbeidsmiljøloven. Videre er reiselivsnæringen en næring med sesongsvingninger. Målet er gode sysselsettingsmuligheter i en region, ikke nødvendigvis i en og samme bedrift. NHO Reiseliv har fremmet behovet for en oppmykning i arbeidsmiljøloven gjennom ulik politisk kontakt, som budsjettøring og dialogmøter.

ENDRE MVA-REGELVERKET FOR BILUTLEIE-

FIRMAENE Dagens momsregler fører til nedleggelser av bilutleiere, spesielt i Nord-Norge. Momsreglene innført i 1998 medførte en endring i avskrivningsreglene for utleiebiler. En må beholde bilene i 36 måneder for å få full avskrivning. Ettersom avstandene er store i Nord-Norge,

er utskiftingsbehovet hyppigere enn 36 måneder. Kostnadene økes ved at man ikke oppnår full fradragsrett, noe som fører til dyrere utleiebiler. Konsekvensen er at turister og næringsdrivende heller leier biler over grensen.

NHO Reiseliv har vært i dialog med myndighetene om saken. Næringsministeren ser utfordringene ved nåværende regelverk, men det er Finansdepartementet som må beslutte en eventuell endring.

EN UTREDNING OM ET KONTANTFRITT

REISELIV Per i dag er reiselivsbedrifter ifølge norsk lov pliktet til å ta imot kontanter. NHO Reiseliv mener det bør være opp til reiselivsbedriftene selv om de ønsker å ta imot kontantbetaling. Et mer kontantfritt reiseliv vil redusere den svarte omsetningen i næringen. Det vil også føre til en økt sikkerhetsfølelse hos ansatte i næringen.

NHO Reiseliv har spilt inn utfordringene med kontanter til Finansdepartementet. Saken har også blitt spilt inn til partiene og næringskomiteen. Det har vært flere medieoppslag om saken.

Mål: Et av de viktigste målene for NHO Reiseliv i 2013 var å sørge for at norsk reiseliv ble et av hovedsatsingsområdene til den nye regjeringen.

Resultat: Sundvolden-erklæringen trekker frem viktigheten av å sikre Norge flere ben å stå på økonomisk, og gir viktig anerkjennelse av reiseliv som en fremtids- og vekstnæring.

Fra erklæringen: Reiseliv er en av verdens raskest voksende næringer. Økt globalisering gir nye vekstmuligheter for utvikling av den norske reiselivsnæringen. Den gir arbeidsplasser og lokal utvikling, ikke minst i mange distriktskommuner. Norge har en storslått natur, et rikt mangfold av kulturminner og et kulturliv som fanger internasjonal oppmerksomhet på stadig flere områder.

Fisketorget i Bergen. Vestlandets hovedstad er den viktigste innfallsporten til fjord-Norge. Foto: Bergen Reiselivslag/Robin Strand - visitBergen.com.

FREMTIDENS BEDRIFT

VIRKSOMHET POLITIKK

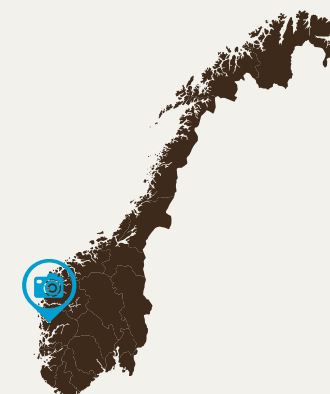
NAVN MONICA MÆLAND, NÆRINGSMINISTER

Om fremtidens næring Reiselivsnæringen er allerede veldig viktig for Norge, og ett av ti årsverk på fastlandet er tilknyttet næringen. Reiseliv og turisme vokser på verdensbasis, og norsk reiseliv kan ta en enda større andel av denne veksten. Det skjer veldig mye spennende i norsk reiselivsnæring om dagen, og jeg er spesielt glad for at aktørene samarbeider stadig bedre. Slik blir reiseliv en enda viktigere næring i Norge.

Min norgesfavoritt Norge er et utrolig vakkert land med veldig mye å by på. Det kunne gjort valget vanskelig, men for en bergenser er svaret naturligvis opplagt. Bergen er og blir min norgesfavoritt. I Bergen går vår historiske arv hånd i hånd med nye og spennende opplevelser. Byen er en kulturell storby. Man skal heller ikke bevege seg langt for å oppleve storslått natur, både fjell, hav og fjord.

DESTINASJON BERGEN

BERGEN HAR ALLTID VÆRT EN LEDENDE HANDELS- OG SJØFARTSBY. MED ET RIKT KULTURLIV OG DEN IKONISKE BRYGGEN ER BYEN EN TURISTMAGNET.

Reine, et av Lofotens mest kjente fiskevær. Foto: Shutterstock

FREMTIDENS BEDRIFT

VIRKSOMHET XXLOFOTEN

NAVN GEIR MARTIN, AKTIVITETSLEDER

MEDLEM I NHO REISELIV SIDEN 2010

ANTALL ANSATTE 10 ÅRSVERK / 8 ANSATTE

Om fremtidens næring Reiselivet representerer fremtidens næring fordi Norge har alle typer naturfenomen, aktiviteter og attraksjoner som dagens og morgendagens betalingsvillige gjester er på jakt etter. Ved å ha et stort fokus på produktutvikling og kvalitetssikring av reiselivsnæringen vil vi stå svært godt rustet til å ta vår andel av et stadig voksende globalt marked.

Min norgesfavoritt Jeg anbefaler Lofoten i mars. Da er verdens vakreste øyrike på sitt beste. Her kan du ta del i det eventyrlige Lofotfisket, du kan gå toppturer på ski, dra på nordlyssafari om kvelden eller bare nyte god mat og drikke på et våre flotte hoteller eller rorbuanlegg.

DESTINASJON LOFOTEN

ØYGRUPPEN LIGGER NORD FOR POLAR-SIRKELEN OG BYR PÅ UNIKE NATUR-OPPLEVELSER OG SPENNENDE AKTIVITETS-MULIGHETER.

NY STRATEGI UTARBEIDET I 2013

DETTE ER INNKJØPSKJEDEN

NHO Reiseliv Innkjøpskjeden gir medlemmene meget fordelaktige betingelser på et stort sortiment av varer og tjenester. I 2013 ble en ny strategi for Innkjøpskjeden utarbeidet, som skal bidra til å styrke medlemmenes konkurransekraft og sette rammene for fremtidig vekst.

Innkjøpskjedens mandat er å forhandle frem innkjøpsavtaler på vegne av medlemsbedriftene for å oppnå best mulig rammebetingelser på sentrale innkjøp, primært innenfor mat, drikke og non-food, samt relevante varer og tjenester til Horeca-markedet, som er en forkortelse for hotell, restaurant, café og catering.

Innkjøpskjedens mål er at det skal være attraktivt for medlemsbedriftene å gjøre flest mulig av innkjøpene sine via Innkjøpskjedens avtaleverk. Dette setter rammene for fremtidig vekst, som skal gi NHO Reiselivs medlemmer bedre innkjøpsbetingelser og et konkurranse-dyktig sortiment.

NY STRATEGI Rett etter at NHO Reiseliv fikk ny innkjøpsdirektør i januar 2013,

startet arbeidet med å lage ny strategiplan for perioden 2014-2016. Dette arbeidet ble sluttført rett før årsskiftet og vil være et styringsverktøy for Innkjøpskjeden de kommende tre årene. I strategiperioden skal det satses på to hovedkilder til vekst: Å få flere bedrifter i den eksisterende medlemsmassen til å slutte seg til Innkjøpskjeden, og målrettet rekruttering innenfor de tre største markedssegmentene restaurant, kafeer og gatekjøkken, catering, samt kantiner og hotell.

SATSINGSOMRÅDER Økt volum og sortimentsutvikling er sentrale stikkord for å bygge en enda sterkere og bedre innkjøpskjede. For å øke innkjøpsvolumet og dermed oppnå bedre betingelser hos le-

verandørene, skal Innkjøpskjeden utvide nedslagsfeltet til å inkludere bransje- og landsforeninger i NHO som har samme behov som NHO Reiselivs medlemmer. Dette inkluderer i dag medlemmer i NHO Service og medlemmer i Baker- og Konditorbransjens Landsforening (BKLF), som er en bransjeforening i NHO Mat og Drikke.

Innkjøpskjeden skal også jobbe kontinuerlig og strukturert for å sikre at sortimentet er konkurransedyktig og relevant. Tettere samarbeid med hovedleverandører om sortimentsutvikling og markedsaktiviteter, samt strukturert leverandøroppfølging, skal være et satsingsområde for å øke kvaliteten på tilbudet til medlemmene og dermed økt lojalitet i medlemsmassen.

Mål: Økt lojalitet og medlemstilfredshet

Resultat: Lojaliteten til våre avtaler øker. Våre medlemmer gjør en stadig større andel av sitt innkjøp via vårt avtaleverk. For eksempel økte medlemmenes innkjøp av frukt og grønt med oppunder 20 prosent fra 2012 til 2013.

En medlemsundersøkelse (gjennomført i perioden 15. januar–3. februar) viser at medlemmene i NHO Reiseliv fortsatt er meget tilfreds med de økonomiske medlemsfordelene Innkjøpskjeden gir. Undersøkelsen viser også at det er en økning i medlemstilfredshet fra 2012 til 2014 når det gjelder Innkjøpskjedens ordninger.

134

MILLIONER

I 2013 KJØPTE MEDLEMMENE AV INNKJØPSKJEDEN FISK OG SKALLDYR FOR OVER 134 MILLIONER KRONER FRA VÅRE LEVERANDØRER.

243

MILLIONER

I 2013 KJØPTE MEDLEMMENE AV INNKJØPSKJEDEN FRUKT OG GRØNT FOR OPPUNDER 243 MILLIONER KRONER FRA VÅRE LEVERANDØRER.

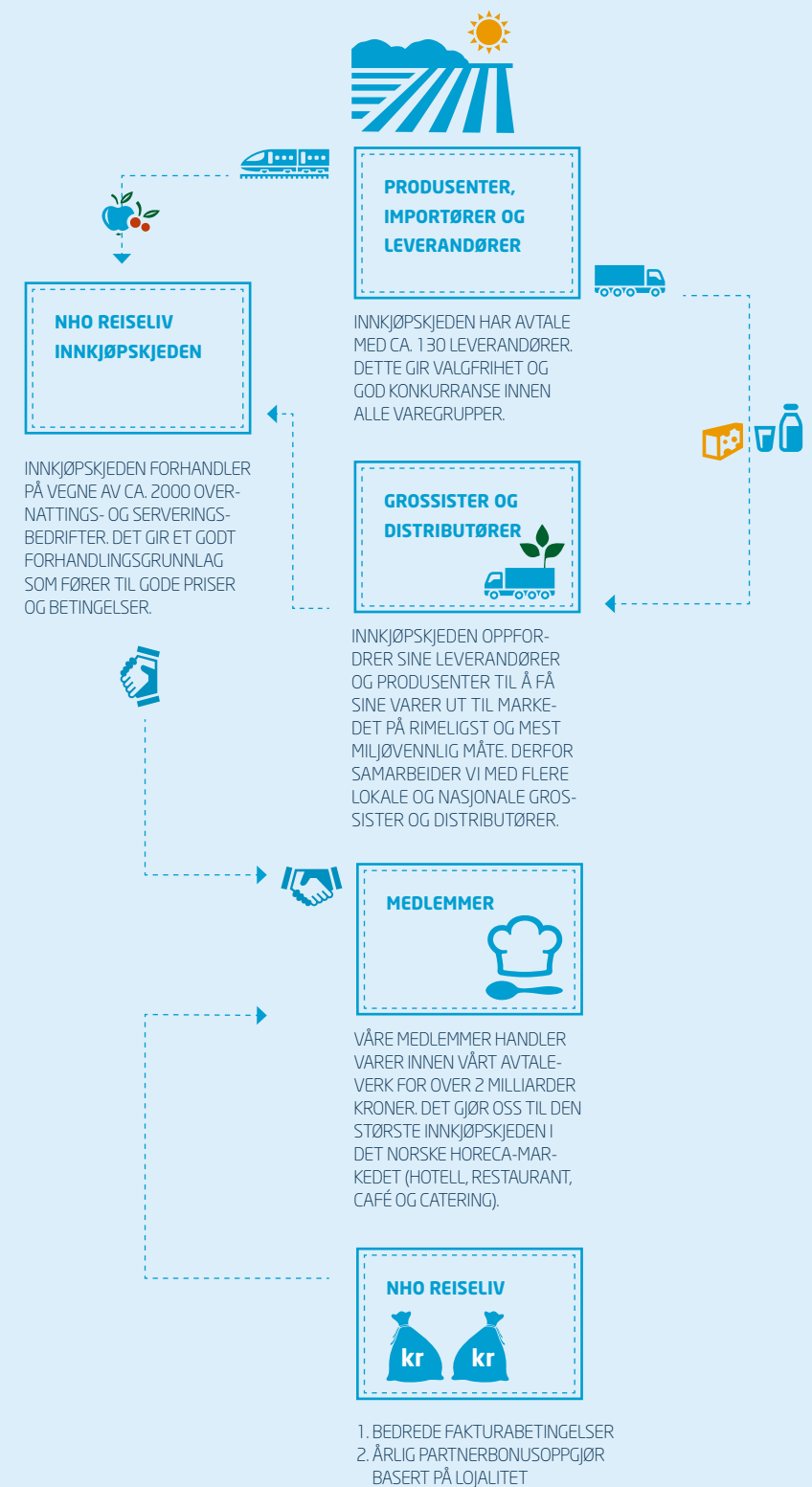
229

MILLIONER

I 2013 KJØPTE MEDLEMMENE AV INNKJØPSKJEDEN VIN OG BRENNEVIN FOR OVER 229 MILLIONER KRONER FRA VÅRE LEVERANDØRER.

Innkjøpskjeden

JURIDISK BISTAND OG HMS

JURIDISK STØTTESPILLER

NHO Reiseliv er en viktig juridisk støttespiller for medlemsbedriftene. Våre seks jurister jobber både med lovutvikling og gir juridisk bistand. Pågangen har vært stor også i 2013.

I 2013 har NHO Reiselivs advokater vært involvert i blant annet arbeidet med matlovgivning, matmerking og innføring av regionale verneombud. Dette er svært krevende lovarbeid som kan få store konsekvenser for våre medlemmer. For eksempel så vil kravet om matmerking være tidkrevende og kostandsøkende for serveringssteder, som nå blir pålagt å merke næringsinnholdet i maten de serverer. Vår viktigste oppgave i denne prosessen har vært å sørge for best mulige rammebetingelser for våre medlemmer.

TARIFFOPPGJØRET I 2013 var det et sentralt mellomoppgjør. Det vil si at forhandlingene foregår mellom LO og NHO, hvor NHO Reiseliv var representert i NHOs

forhandlingsdelegasjon sammen med de øvrige landsforeningene.

ØKT SAKSOMFANG NHO Reiselivs advokater besvarer i snitt 50 henvendelser fra medlemsbedrifter daglig. I 2013 har det vært mange utfordringer i forbindelse med Arbeidstilsynets tilsynskampanjer som omfatter arbeidsmiljøloven (som blant annet ansettelse, oppsigelse, avskjed, permitteringer og arbeidstid). Avdelingen har også håndtert mange saker i forbindelse med myndighetenes kontroll etter alkohol- og matlovgivning. Det har også vært en ikke ubetydelig økning i saker som går på underslag og tyveri.

Sakene kan skape utfordringer for medlemmene våre, og kan få meget

alvorlige konsekvenser – i verste fall kan de risikere å få stengt bedriften sin på dagen eller miste retten til å drive videre. Vår jobb er å hjelpe og gi råd til de medlemmene som har havnet i en vanskelig situasjon. Å være medlem i NHO Reiseliv fungerer på denne måten som en «forsikringsordning» som en ikke kan kjøpe andre steder. De fleste som havner i krevende situasjoner, har ikke råd til en advokat, og setter derfor veldig stor pris på den hjelpen de får av NHO Reiseliv.

11 500

ANTALL HENVENDELSER

I LØPET AV ETT ÅR MOTTAR AVDELINGEN 11 500 HENVENDELSER PÅ EPOST OG TELEFON, I SNITT 50 HENVENDELSER PER ARBEJDS DAG.

Mål 2013: Vi skal yte enda bedre service til våre medlemmer, og bidra til å løse deres problemer.

Resultat: Ifølge en medlemsundersøkelse gjennomført i perioden 15. januar–3. februar 2014, er juridisk rådgivning en av de tjenestene som NHO Reiseliv sine medlemmer er mest tilfredse med. Undersøkelsen viser også at det er størst økning i tilfredshet på dette området fra 2012 til 2014.

FREMTIDENS BEDRIFT

VIKSOMHET BIEN BAR

NAVN GARD HAUGLAND, DAGLIG LEDER

MEDLEM I NHO REISELIV SIDEN 2008

ANTALL ANSATTE 10

BIEN TOK SISTE STIKK

DA BIEN BAR i Bergen ikke betalte bevillingsgebyret for 2012 i tide, utførte Kontor for skjenkesaker en kontroll av utestedet og slo fast at de skjenket alkohol uten godkjenning.

De krevde 14 dager uten servering, som ville kostet utestedet 350 000 kroner.

Daglig leder Petter Lidal hadde vært på seilbåtferie da betalingsfristen utløp, og forklarte at det oppsto rot i nettbanken da et nytt regnskapsbyrå overtok.

Bedriften kontaktet NHO Reiseliv, og i oktober 2013, rundt 15 måneder etter at saken startet, vant Bien Bar frem hos Fylkesmannen.

Fylkesmannen mente at kommunen ikke har klart å bevise at Bien Bar mottok nødvendig varsel om inndragning før skjenkekontrollen kom på besøk.

– Vi betalte en avgift for sent og ville tapt 350 000 kroner. Gebyr må selvføl-

gelig betales i tide, men alle skjønner at straffen ikke står i forhold til regelbruddet, sier medeier og styreleder Gard Haugland i Bien Bar.

– Denne saken beviser at av og til seirer rettferdigheten, men vi hadde aldri klart det uten NHO Reiselivs advokater.

Her fikk vi veldig bruk for medlemskapet.

– At jeg fikk hjelp fra NHO Reiselivs advokater, var helt avgjørende. De var veldig pragmatiske og greie å forholde seg til. Det at NHO Reiseliv brukte midler og tid på å kjøre denne saken for oss, gagnet ikke bare oss, men hele bransjen. Om saken hadde blitt stående, ville det vært veldig dramatisk.

FREMTIDENS BEDRIFT

VIRKSOMHET FURSETGRUPPEN

NAVN GØRAN SÆTHER, ADM. DIREKTØR

MEDLEM I NHO REISELIV SIDEN 2008

ANTALL ANSATTE 300 ÅRSVERK

Om fremtidens næring Reiselivet er fremtidens næring i Norge fordi opplevelser vil være det unike vi alltid kan tilby våre tilreisende gjester. Det gir fantastiske muligheter for de som ønsker å jobbe med produktutvikling i vår næring. Samtidig vil det kunne gi mange spennende arbeidsplasser for de som ønsker å være det gode vertskap.

Min norgesfavoritt Mitt hjemsted Kristiansund og Nordmøre er en favoritt. Her har man alt fra Atlanterhavsveien til det gamle fiskeværret Grip. Uansett vær så er det fantastisk å oppleve naturen på Nordvestlandet. En matfavoritt er vår egen rustikke Restaurant Festningen på Akershus Festning i Oslo, hvor du får servert klassisk mat i historiske omgivelser. For meg er det viktig at historiefortelling er en sentral del av matopplevelsen.

DESTINASJON OSLO

HOVEDSTADEN HAR GJENNOMGÅTT EN TOTAL FORVANDLING I LØPET AV DE SISTE 20 ÅRENE OG ER BLITT ET LIVSSTILSREISEMÅL MED RESTAURANTER I TOPPKLASSEN. FURSETGRUPPEN EIER FLERE AV DEM.

KOMPETANSE OG REKRUTTERING

BYGGER NESTE GENERASJONS REISELIV

Norge er blitt en kokkenasjon i verdenstoppen. Likevel, tilgangen på kvalifisert arbeidskraft i form av dyktige kokker og servitører er synkende. NHO Reiseliv jobber aktivt for å styrke rekrutteringen og vise ungdom mulighetene de har ved å velge en utdanning innen reiselivsnæringen.

NHO Reiselivs Økonomibarometer for fjerde kvartal 2013 viser en optimisme med tanke på fremtidig vekst innen reiselivsnæringen. En naturlig konsekvens er økt behov for kvalifisert arbeidskraft som faglærte kokker og servitører. Flere undersøkelser NHO Reiseliv har gjennomført, viser at våre medlemsbedrifter har et stort behov for kvalifisert arbeidskraft. To av tre reiselivsbedrifter sier de trenger flere kokker de neste ett til tre årene.

KRAFTIG NEDGANG I SØKERTALL NHO Reiselivs bedrifter rekrutterer hovedsakelig fra kokk- og servitørfagene på videregående skole. Det er derfor kritisk at søkertallene viser en negativ utvikling de siste syv årene. I 2007 og 2013 søkte henholdsvis 2102 og 1287 elever VG2 Kokk- og servitørfag. Utviklingen viser en nedgang på 38,8 prosent. Antall søkere til VG2 Reiseliv har derimot vært relativt stabilt med 500–600 søkere i samme tidsperiode.

KARRIERE INNEN REISELIV Reiselivsnæringen består i hovedsak av tre utdanningsretninger; reiseliv, hotell og restaurant. Administrasjon og ledelse av reiselivsbedrifter profesjonaliseres, og en karriere innen bransjen krever økt kompetanse.

Hotellene benytter ofte arbeidskraft med høyere utdanning i leder, administrasjon og mellomlederstillinger. Norsk hotellhøgskole er hovedtilbyder av disse studiene. I tillegg tilbys restaurantledelse som etterutdanning for kokker og servitører. Dette tilfører restaurantbransjen verdifull kunnskap om administrasjon, drift og ledelse, samt åpner for videre karriere etter fagbrev for den ansatte.

Reiselivsnæringen skal være attraktiv for ungdom med ulike typer utdanning. Reiselivet trenger for eksempel kompetanse innen økonomi, IT, markedsføring, salg, drift og HMS. Samtidig er studenter innen reiselivsnæringen attraktiv arbeidskraft for andre bransjer, særlig kjernekompetansen innen service og kundebehandling.

Vi oppfordrer bedriftene til å etterspørre høyere utdanning – det vil bidra til å sikre trygg og lønnsom vekst innen reiselivet.

OMDØMME OG SAMFUNNSANSVAR For at flere unge skal søke seg til kokk- og servitørfag, er det viktig at bransjen fremstår som et attraktivt sted å jobbe. Det er viktig å få frem de positive sidene ved yrket og fordelene ved å velge en faglært retning. Gjennom den årlige kompetansekongressen, priser,

legater, konkurranser og medieoppslag har NHO Reiseliv jobbet for å bygge et positivt omdømme av reiselivsnæringen generelt og kokkeyrket spesielt.

POLITISK OG INSTITUSJONELL PÅVIRKNING

NHO Reiseliv er til stede på viktige arenaer hvor videregående opplæring står på dagsorden, slik som faglig råd for restaurant og matfag og faglig råd for service og samferdsel. Videre har NHO nær tilknytning til Norsk hotellhøgskole ved Universitetet i Stavanger, hvor vi er representert i instituttstyret.

INFORMASJON OG REKRUTTERING Ungdom skal rekrutteres gjennom informasjon på utdanningsmesser og skoler. I tillegg skal rådgivere i skolen informeres på rådgiver-samlinger og karrieresentre. NHO Reiseliv sender informasjonsmaterieell til alle relevante aktører som fremmer synlighet av karrieremulighetene i reiselivsnæringen. Videre økes synligheten til fag og yrker gjennom aktivitet på nettsider og sosiale medier.

Mål: Øke søkertallet til kokk- og servitørfag på videregående skole

Resultat: I 2013 har det vært en liten økning av søkere til VG1 Restaurant- og matfag med 0,70 % stigning, men det er fortsatt en nedgang i antall søkere til VG2 Kokk- og servitørfag. Rekruttering til Kokk- og servitørfag vil derfor være et hovedfokus, også for 2014. NHO Reiseliv vil også jobbe for å kartlegge næringens fremtidige kompetansebehov.

FREMTIDENS BEDRIFT

VIKSOMHET HOTEL ULLENSVANG

NAVN HANS EDMUND UTNE, VERTSKAP

MEDLEM I NHO REISELIV
I FIRE GENERASJONER

ANTALL ANSATTE 55 ÅRSVERK

Om fremtidens næring Når oljo tar slutt, må vi ha fleire bein å stå på. Reiselivet er ei næring som vil sikre at det blir halde liv i bygdene. Saman med landbruket kan vi ivareta kulturlandskapet for framtidige generasjonar. Her i Hardanger lever vi tett med frukt- og bærbonnene, vi skaper livsgrunnlag for folk som bur her, og vi skaper opplevingar med rein luft og ekte matglede for turistane.

Min norgesfavoritt Me likar oss best på Vestlandet og tar gjerne turen over Hardangerbrua og køyrer nordover til familien Grov på Hotel Alexandra. Å eta middag på balkongen (heima hos Richard & Jana) med lokale kjøttrettar på grillen og nyta utsikten over Loenfjorden – det er vår norgesfavoritt!

DESTINASJON ULLENSVANG

BELIGGENDE VED
HARDANGERFJORDEN
HAR ULLENSVANG EN
FANTASTISK NATUR Å BY
PÅ, BÅDE VED FJORD OG
PÅ FJELL. TRADISJONRIKE
HOTELL SOM FØLGER MED
I TIDEN, BYR PÅ EN FLOTT
RAMME FOR OPPHOLDET.

KOMMUNIKASJON I 2013

ENTUSIASME I REISELIVET

NHO Reiseliv skal bli en enda mer synlig aktør i mediene. Vi skal markere oss som den fremste ekspertene på norsk reiseliv, sørge for at viktige politiske saker blir satt på dagsordenen, og skape entusiasme i og for reiselivet. Med en ny leder i spissen har NHO Reiseliv blitt en sterkere stemme i offentligheten.

En prioritert næringspolitisk sak i 2013 har vært å justere alkoholloven på to punkter: fireårsregelen og kravet om uklanderligandel. Hensikten er å skape en mer rettferdig og næringsrettet politikk for reiselivsnæringen. Initiativet fra NHO Reiseliv førte til flere presseoppslag i en rekke landsdekkende aviser. I mai 2013 gikk Høyre ut og støttet NHO Reiseliv i kravet om å fjerne fireårsregelen. Støtteerklæringen ble omtalt i flere medier.

AKTUALITET En annen viktig sak var «Et kontantfritt reiseliv», som sto på agendaen under NHO Reiselivs årskonferanse i Sarpsborg i mai 2013. NHO Reiseliv mener det bør være opp til reiselivsbedriftene selv å bestemme om de vil ta imot kontanter eller ikke. NHO Reiseliv sørget for at saken fikk bred omtale i ulike medier i forbindelse med årskonferansen. I august fikk saken ny

aktualitet da NHO Reiseliv ba Finansdepartementet jobbe for en lovendring som gjør at reiselivsbedrifter selv kan velge om de vil ta imot kontantbetaling.

«SOSIALE» KRISTIN Kristin Krohn Devold satte umiddelbart sitt preg på kommunikasjonsarbeidet i organisasjonen ved å ta i bruk sosiale medier som en viktig kanal for å øke synlighet og engasjement. Hun lanserte blant annet kampanjen «#selgnorge» på Instagram. Målet var å skape en nasjonal dugnad der alle nordmenn gjennom bilder selger Norge som reisemål.

Kampanjen er omtalt flere ganger i tradisjonelle medier. Responsen i sosiale medier har også vært svært god. Flere tusen bilder er delt med emneknagg #selgnorge siden høsten 2013 (per 10. april 2014 var tallet kommet opp i 7478). Kampanjen har samtidig gitt NHO Reiseliv stor vekst i følgere i

sosiale medier som Twitter, Facebook og Instagram.

REISELIVSEKSPERTEN Reiseliv er en næring i vekst og en næring som norske myndigheter har valgt å satse på i fremtiden. Samtidig har reiselivsbedriftene stort behov for mer faglært kompetanse. NHO Reiseliv har brukt store ressurser på å vise frem karrieremulighetene i næringen. I 2013 har resultatet vært flere reportasjer i riksdekkende medier om behovet for flere kokker og servitører.

NHO Reiseliv er næringens talerør overfor media. Med bred kunnskap om norsk reiseliv og nye reise- og ferietrender er vi en mye brukt kilde for media. Gjennom samarbeid med medlemsbedrifter har vi i 2013 bidratt til å synliggjøre de mange mulighetene og tilbudene som finnes i reiselivslandet Norge.

7500

#SELGNORGE-BILDER

ER DELT PÅ INSTAGRAM SIDEN NHO REISELIV I SEPTEMBER 2013 STARTET EN NASJONAL DUGNAD FOR Å FREMME NORGE SOM REISEMÅL.

Mål: Arbeide for å sikre politisk gjennomslag ved å sette prioriterte saker som er viktige for reiselivsnæringen på medias dagsorden. Tydeliggjøre NHO Reiselivs rolle som talsperson for reiselivsnæringen og fronte reiselivets utviklingsmuligheter som en stadig viktigere næring.

Resultat: Totalt var NHO Reiseliv omtalt i 1768 medieoppslag i 2013. Et stort antall presseoppslag omhandlet organisasjonens viktigste politiske saker for 2013.

Trysil er Norges største skisted med et bredt tilbud innen alpinaktiviteter. Foto: Shutterstock.

FREMTIDENS BEDRIFT

VIRKSOMHET SKISTAR TRYSIL

NAVN HELGE BONDEN, DAGLIG LEDER

MEDLEM I NHO REISELIV SIDEN 1998

ANTALL ANSATTE 7

Om fremtidens næring Turisme er en viktig fremtidsnæring, reiseliv vokser globalt, og Norge har naturgitte forutsetninger for å levere spennende opplevelser til et internasjonalt marked. Vi må fortelle folk at vi fins, og gjøre det lettere for gjestene å komme til oss, men viktigst av alt: Vi må levere kvalitet og helst levere over forventning!

Min norgesfavoritt Det må bli alpinferie i eget paradis! Jeg vil bo midt i skibakken, gjerne på et av de fantastiske resort hotellene i Trysil, der skikjøring i godt preparerte bakker kombineres med god mat og drikke og avslapning i spa-avdelingen.

DESTINASJON TRYSIL

SKIBYGDA TRYSIL HAR JOBBET MÅLRETTET MED Å LAGE ET AKTIVITETSTILBUD FOR HELE FAMILIEN. OGSÅ PÅ SOMMERSTID ER TRYSIL ET AKTIVITETS-ELDORADO.

ET STERKT REGIONAPPARAT

NHO Reiseliv har et sterkt regionapparat bestående av syv regionforeninger som kjenner de politiske utfordringene i sine respektive regioner. Foreningene følger opp saker fra organisasjonen sentralt, og besitter faglig kompetanse og lokalkunnskap som kommer medlemsbedriftene til gode.

Her er noen av sakene som regionforeningene har arbeidet med lokalt i 2013:

NHO REISELIV MIDT-NORGE

NHO Reiseliv Midt-Norge har vært involvert i arbeidet med ny destinasjonsstruktur som har som mål å restrukturere landets reisemålsselskaper for å øke konkurransedyktighet og effektivisering. I Trondheim har det også vært møter mellom serveringsbransjen og myndighetene i forbindelse med et nytt prikkssystem for overtredelser av alkoholloven. Bransjen opplever at det har skjedd en positiv endring og styrket dialog i alkoholpolitiske spørsmål.

NHO REISELIV OSLO OG AKERSHUS

NHO Reiseliv Oslo og Akershus er sterkt delaktig i Salutt-prosjektet i hovedstaden. Formålet med Salutt, som står for «sammen lager vi utelivet tryggere», er å fremme ansvarlig skjenking og motvirke vold og ordensforstyrrelser i hovedstaden. Prosjektet har ført til gode resultater så langt; registrerte episoder med vold og ordensforstyrrelser er over

halvert på halvannet år. Utviklingen er så god at byrådet foreslår at prosjektet skal videreføres, og har i budsjettforslaget lagt inn 3,2 mill. i 2014 til prosjektet.

NHO REISELIV INNLANDET

Nettverksprosjektet for campingnæringen gikk høsten 2013 inn i hovedprosjektfasen. I skrivende stund er 40 campingbedrifter fra hele landet med i prosjektet, som har som mål å heve attraktiviteten og lønnsomheten i denne delen av reiselivet. Hele 11 bedrifter fra NHO Innlandet deltar i campingprosjektet.

NHO REISELIV NORD-NORGE OG SVALBARD

Arena Nord AS er NHO Reiseliv Nord-Norges operative verktøy i en rekke aktiviteter. Foreningen har blant annet hatt hovedansvar for nordnorsk reiselivsstatistikk, gjennomføring av konferansen «Nord i Sør» i januar, reiselivsdager og storhusholdningsmesse i september.

NHO REISELIV VEST-NORGE

Frem mot stortingsvalget deltok regionforeningen aktivt i arbeidet med å få endret alkoholloven på områder som slår

urettferdig ut for næringen. Høsten 2013 har også regionforeningen engasjert seg sterkt i samferdselssaker, blant annet brannen i Gudvangtunnelen og steinraaset i Kvam.

NHO REISELIV SØR-NORGE

NHO Reiseliv Sør-Norge har blant annet arrangert kurs i salg og service og tatt opp temaer som ledelse, miljøsertifisering og et bærekraftig reiseliv på sine medlemsmøter. Regionforeningen har i 2013 fått 3,6 millioner kroner fra Hovedorganisasjonenes Fellestilltak til et treårig prosjekt som skal bidra til bedriftsutvikling, og har som mål å øke lønnsomheten til deltakerbedriftene. I alt er 12 bedrifter med i prosjektet.

NHO REISELIV ØST-NORGE

Regionforeningen har deltatt i prosjektet «KomMed – kommunikasjon og medvirkning», som er et utviklingsprosjekt for reiselivsbedrifter i Buskerud og Vestfold – der også LO Buskerud, NHO Buskerud og Fellesforbundet deltar. Økt lønnsomhet, økt samarbeidsevne og bedre arbeidsmiljø er hovedmålene med prosjektet.

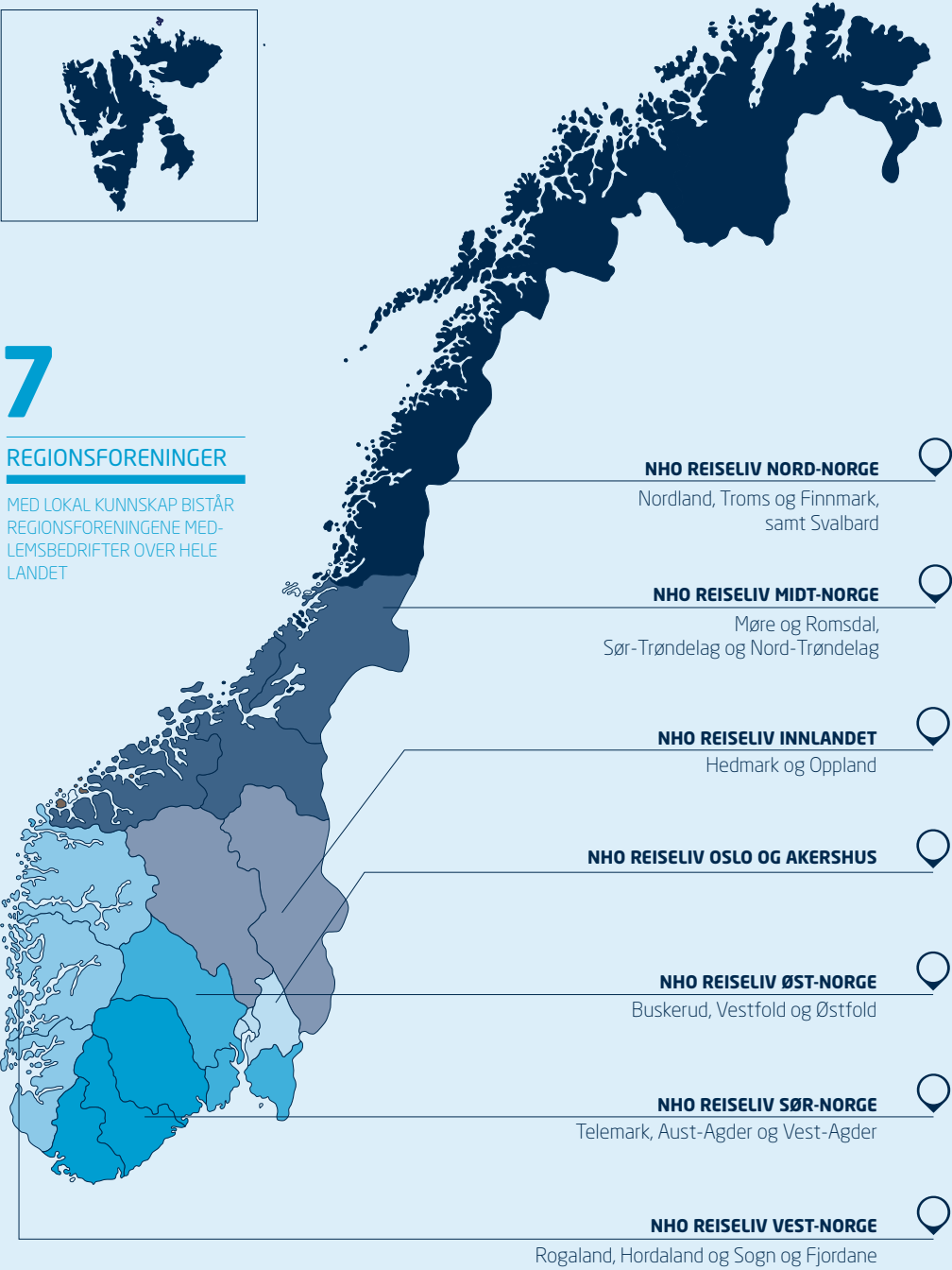
SVALBARD

7

REGIONSFORENINGER

MED LOKAL KUNNSKAP BISTÅR REGIONSFORENINGENE MEDLEMSBEDRIFTER OVER HELE LANDET

DETTE ER FREMTIDENS NÆRING

Reiselivsnæringen er blant verdens raskest voksende næringer. Norge er et unikt reiselivsprodukt, og bransjen ser positivt på markedsutviklingen fremover. Stadig flere turister kommer langveis fra for å oppleve det Norge har å by på.

NHO Reiselivs Økonomibarometer viser at ved utgangen av året var reiselivsnæringen den næringen som var mest positiv til markedsutsiktene for 2014. Det var den eneste næringen som var mer positiv sammenlignet med foregående kvartal. For det øvrige næringslivet er utsiktene klart mer negative.

Norsk reiseliv viser også stor investeringsvilje, og har de siste årene satset stort på nye investeringer og produktutvikling, som nå begynner å gi resultater. Blant annet har flere skianlegg gjort store investeringer, både i nye heisanlegg og nye terrengparker, og hotellnæringen har satset offensivt med flere spennende åpninger i 2013.

Reiselivsnæringen er en av verdens

største og raskest voksende næringer. I Norge er reiselivet en av få næringer som tar hele landet i bruk, og er derfor en viktig bidragsyter til å skape arbeidsplasser og lokal utvikling. For mange er reiselivsnæringen første møte med arbeidslivet, med en høy andel av både ungdom og innvandrere i næringen. 40 % av ansatte innenfor overnatting- og serveringsnæringen er mellom 15 og 24 år, og 1 av 3 som arbeider i serveringsnæringen har innvandrerbakgrunn. Reiselivsnæringen er en viktig integreringsaktør.

Flere av NHO Reiselivs medlemmer meldte om en rekordsommer i 2013. Det har imidlertid vært en nedgang i overnattinger fra store markeder som Tyskland og

Nederland, samtidig som vi ser en vekst fra nye markeder som Russland og Kina. Sistnevnte hadde en vekst på hele 75 prosent i 2013, sammenlignet med foregående år.

En endring i markedene innebærer endrede etterspørselsmønstre og at reiselivsnæringen må tilpasse seg nye gjester. Turistundersøkelsen fra 2013 viser at en kineser i gjennomsnitt har fire overnattinger i Norge, mens en tysker til sammenligning har i gjennomsnitt 14 overnattinger. God pakketuring av turer vil da være helt avgjørende for å imøtekomme kinesernes behov. I tillegg er en reiselivsvennlig samferdselspolitikk viktig for økt vekst i næringen.

220 000

ARBEIDSPlassER

REISELIVSBRANSJEN STO I 2013 FOR 8,5 % AV DEN TOTALE SYSSeLSETTINGEN I NORGE.

189,6

MILLIARDER

REISELIV OG TURISME STO FOR 6,4 % AV BNP.

EN STOR ANDEL FERIEURISTER SOM KOMMER FRA LAND LANGT UNNA NORGE KJØPER PAKKEREISER. DETTE ER FOR EKSEMPEL TILFELLE FOR 3 AV 4 KINESERE

29,5

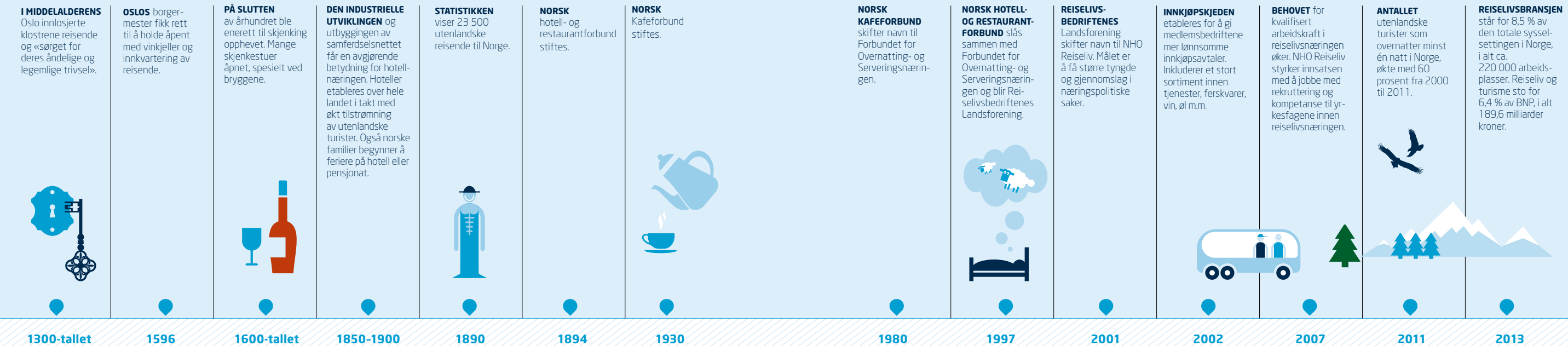
MILLIARDER

INVESTERINGER I REISELIVSSEKTOREN I FJØR VAR PÅ 25,9 MILLIARDER KRONER, DET VAR 3,9 % AV DE TOTALE INVESTERINGENE I NORGE. TALLET FORVENTES Å ØKE TIL 4,4 % I 2014.

EN TYSK TURIST HAR I GJENNOMSNITT 14 OVERNATTINGER

NOEN MILEPÆLER I UTVIKLINGEN AV DEN NORSKE REISELIVSNÆRINGEN

Avslappende stemning på Sveastranda camping ved Mjøsa. Foto: Sveastranda camping.

FREMTIDENS BEDRIFT

VIRKSOMHET SVEASTRANDA CAMPING

NAVN METTE LUNDE SVEEN, MARKEDSSJEF

MEDLEM I NHO REISELIV SIDEN 1996

ANTALL ANSATTE 3

DESTINASJON MJØSA

NORGES STØRSTE INNSJØ ER UTGANGSPUNKT FOR MANGE FLOTTE OPPLEVELSER. CAMPING I SJØKANTEN OG FJELLTURER PÅ SJUSJØEN LAR SEG UTMERKET KOMBINERE.

Om fremtidens næring:

Reiselivet er fremtidens næring fordi folk kommer til å reise mer og mer. De viktigste utfordringene for oss som driver med camping, blir å kommunisere at vi har et bra og mangfoldig produkt. Camping er for alle – det kan være et både rimelig og fleksibelt alternativ og et kvalitetsprodukt til en høyere pris!

Min norgesfavoritt:

Mitt vinterparadis er Sjusjøen, som ligger kun 40 minutters kjøring fra Sveastranda Camping ved Mjøsa. På Sjusjøen er det et fantastisk langrennsterrang, og løypene er alltid bra preparerte. Løypenettet er enormt og terrenget er kupert. Et eldorado for oss som liker langrenn!

RESULTATREGNSKAP 01.01.-31.12.

(tall i NOK)

	2013	2012
DRIFTSINTEKTER		
Medlemskontingent og serviceavgift	26 665 113	24 847 090
Innkjøpsavtaler	23 604 210	23 937 867
Premie Konfliktfondet	0	0
Driftsinntekt camping	5 718 321	5 874 601
Annen driftsinntekt	6 277 028	6 209 450
Tilskudd NHOs Opplysnings- og Utviklingsfond	3 163 555	3 325 978
Andre inntekter Opp- og Utfondet	309 590	1 766 269
Inntekt Regionforeningene	429 344	384 125
Sum driftsinntekter	66 167 161	66 345 380
DRIFTSKOSTNADER		
Lønnskostnad	31 013 538	30 142 820
Avskrivning	366 018	583 139
Husleie og drift lokaler	2 290 833	2 361 381
Anskaffelser, rep og vedlikehold	2 207 274	1 709 056
Honorar og kjøp av tjenester	17 469 888	15 960 110
Møte- og reisekostnader	5 239 691	6 447 578
Generalforsamling, styre og utvalg	820 227	568 139
Informasjon, marked og representasjon	1 890 552	1 492 561
Annen driftskostnad	1 648 291	2 134 249
Annen driftskostnad Konfliktfondet	11 250	10 552
Annen driftskostnad/aktiviteter Opp/Ut	3 472 326	4 518 837
Annen driftskostnad Regionforeningene	2 162 935	2 035 960
Sum driftskostnader	68 592 823	67 964 382
Driftsresultat	-2 425 662	-1 619 002
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Annen renteinntekt	1 704 351	1 642 197
Annen finansinntekt	2 743	5 772
Annen rentekostnad	21 390	7 504
Annen finanskostnad	39 983	96 227
Verdiendring av markedsbaserte finansielle omløpsmidler	4 513 704	3 356 445
Netto finansinntekter	6 159 425	4 900 683
Resultat før skattekostnad	3 733 763	3 281 681
Skattekostnad	-254 072	345 064
Årets resultat	3 987 835	2 936 617
Overføringer:		
Overført til annen egenkapital	3 987 835	2 936 617

BALANSE PR. 31.12.

(tall i NOK)

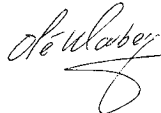
	2013	2012
ANLEGGSMIDLER		
Varige driftsmidler		
Maskiner og anlegg	429 255	976 093
Driftsløsøre, inventar, verktøy og kontormaskiner	24 455	219 353
Sum varige driftsmidler	453 710	1 195 446
Finansielle eiendeler		
Investering i aksjer og andeler	765 235	765 235
Pensjonsmidler	7 237 537	8 635 369
Sum finansielle eiendeler	8 002 772	9 400 604
Sum anleggsmidler	8 456 482	10 596 050
OMLØPSMIDLER		
Fordringer		
Kundefordringer	1 567 891	4 541 974
Andre fordringer	29 020 439	3 226 641
Sum fordringer	30 588 330	7 768 615
Investeringer		
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	40 228 204	35 740 888
Sum investeringer	40 228 204	35 740 888
Bankinnskudd		
Sum bankinnskudd	136 761 472	105 398 180
Sum omløpsmidler	207 578 006	148 907 683
SUM EIENDELER	216 034 488	159 503 733

BALANSE PR. 31.12.

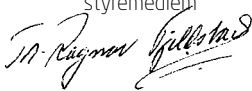
(tall i NOK)

	2013	2012
EGENKAPITAL		
Opptjent egenkapital		
Annen egenkapital	72 011 694	68 023 858
Sum opptjent egenkapital	72 011 694	68 023 858
GJELD		
Avsetning for forpliktelser		
Pensjonsforpliktelser	6 572 131	6 871 554
Utsatt skatt	1 651 234	2 080 373
Sum avsetning for forpliktelser	8 223 365	8 951 927
Langsiktig gjeld	0	0
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	3 481 310	2 802 094
Skyldige offentlige avgifter	9 518 861	3 308 211
Betalbar skatt	175 174	17 428
Avsatt til utbetaling leverandørbonus	1 15 788 000	68 907 000
Annen kortsiktig gjeld	6 836 084	7 493 215
Sum kortsiktig gjeld	135 799 429	82 527 948
Sum gjeld	144 022 794	91 479 875
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	216 034 488	159 503 733

31. desember 2013
19. mars 2014

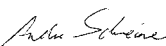
Ole Warberg
president

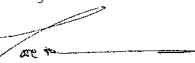
Karen Kvalevåg
styremedlem

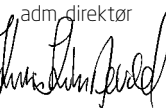

Tor-Ragnar Fjeldstad
styremedlem

Morten Thorvaldsen
visepresident

Ole P. Bruun
styremedlem

André Schreiner
styremedlem

Tove Rønning
styremedlem

Kristin K. Devold
adm. direktør

STYRETS BERETNING 2013

VIRKSOMHETENS ART OG HVOR DEN DRIVES

NHO Reiseliv er en av de største landsforeningene i NHO – Næringslivets Hovedorganisasjon – en interesseorganisasjon for bedrifter på arbeidsgiversiden i Norge.

NHO Reiselivs adresse er Næringslivets Hus, Middelthuns gate 27 på Majorstuen i Oslo, samlokalisert med de fleste medlemsorganisasjonene i NHO-fellesskapet. NHO Reiseliv arbeider med arbeidsgiver- og næringspolitiske saker samt informasjonsvirksomhet, og har en omfattende medlemsservice. Organisasjonen er i samarbeid med NHO engasjert i enten forbundsvisse eller sentrale tariffforhandlinger hvert år.

NHO Reiseliv hadde pr 31.12.2013 2552 medlemsbedrifter innenfor ulike bransjer knyttet til reiselivet i Norge. For 2012 var antallet medlemsbedrifter 2522. Hovedvekten av medlemmene er i bransjene overnatting, servering, opplevelser og destinasjoner. De siste kjente tall (2012) viser at til sammen 30 069 årsverk er knyttet til medlemsbedriftene, og disse omsetter for ca. kr 35,823 mrd. i året. Et flertall av medlemsbedriftene er mindre og mellomstore, opptil 12 årsverk, men også store konserner er blant medlemmene.

NHO Reiseliv er medlem i Nordisk Besøksnæring, den europeiske hotell- og restaurantorganisasjonen HOTREC, Nordisk Campingråd og den europeiske campingorganisasjonen EFCA & HPA, og Forum for Reiseliv fra 01.09.2013.

STYRETS ARBEID I 2013

Styret har hatt fem ordinære møter, og ett telefonstyremøte i 2013.

De viktigste resultatene av organisasjonens arbeid i 2013 er beskrevet i en egen «Årsrapport 2013 NHO Reiseliv».

Kristin Krohn Devold ble ansatt som ny administrerende direktør, og tiltrådte stillingen 1. september 2013.

Organisasjonen arbeider etter vedtatte «Visjoner, Hovedmål og Arbeidsoppgaver», som Landsmøtet reviderte under sitt møte i mai 2010. Styret har satt i gang arbeidet med en ny strategi, som forventes ferdigstilt i løpet av 2014. Det ble høsten 2013 avholdt tre større

samlinger med representasjon fra styret, regionforeningene og de ansatte som en oppstart av strategiarbeidet.

Arbeidet med restruktureringen av reise-målsselskapene i Norge, som en følge av Regjeringens Reiselivsstrategi av 2012, har hatt høy prioritet i styrets arbeid. Styret støtter Næringsdepartementets arbeid med sikte på å få til en mer samordnet og effektiv organisering av reise-målsselskapene, men har klare premisser for sin støtte. Styret støtter departementets syn på at det er behov for en reduksjon i antall reise-målsselskaper, men at arbeidet må skje i tett dialog med næringen. NHO Reiseliv ble høsten 2013 tatt inn i Regjeringens strukturutvalg.

NHO Reiseliv har i 2013 avgitt ulike høringer til forskjellige departementer, direktorater, fylkeskommuner og kommuner. Viktige høringsdokumenter er avgitt i forhold til rammevilkårene for næringen, som Nasjonal Transportplan, markedsføring av usunn mat og drikke til barn, alkoholloven, innspill til regjeringserklæringen, statsbudsjettet for 2014, med videre.

Styret vedtok høsten 2012 å starte en kampanje mot stortingsvalget 2013, for en mer rettferdig, fornuftig og næringsrettet politikk rundt regulering av skjenkebevillinger i Norge. Dette ble fulgt opp med en egen kampanje sommeren og før jul 2013, med fokus på legitimasjonskontroll.

Styret kan si seg fornøyd med at majoriteten av NHO Reiselivs innspill til den nye regjeringen ble inkludert i Sundvolden-erklæringen. Viktigheten av å sikre Norge flere ben å stå på økonomisk trekkes frem, hvorav reiseliv er en naturlig del. Dette var også årets Landsmøtebestemmelse. Sammen med NHO har NHO Reiseliv fått gjennomslag for oppmykning av arbeidsmiljøloven ved midlertidige ansettelser og fleksibel arbeidstid. Andre innspill var blant andre å fjerne eiendomsskatten, arveavgiften, og formueskatten på arbeidende kapital, hvor de to sistnevnte er omtalt. Det gis også klare hentydninger i Sundvolden-erklæringen om at fireårsregelen skal fjernes.

NHO Reiseliv har i samarbeid med andre landsforeninger i NHO fått gjennomslag i Helse- og omsorgsdepartementet for at bransjen arbeider

seriøst med selvregulering av markedsføring av usunn mat og drikke, fremfor ny lovgivning på området.

NHO Reiseliv har hatt flere medieutspill og møter med Nærings- og Handelsdepartementet og Finansdepartementet om det uheldige regelverket om momsfritak for leiebiler. Mange steder er det blitt for kostbart med bilutleie, og kapasitet legges ned. Dette truer reiselivets vekst, ikke minst i Nord-Norge.

Cruiseturismens utfordringer og muligheter har vært drøftet i styret. Det er stor tilfredshet langs store deler av norskekysten over de muligheter for ny vekst cruiseturismen har gitt. Samtidig er det utfordringer knyttet til forurensing og manglende bidrag lokalt i deler av fjord-Norge. Styret og administrasjonen følger temaet fortløpende, sammen med Innovasjon Norge og NHOs regionforeninger.

På oppdrag fra landsmøtet i 2012 har styret nedsatt et utvalg som skal utrede mulighetene for å innføre kontantfrie reiselivsbedrifter i fremtiden. En utredning om dette ble behandlet på Landsmøtet i 2013. Det var enighet på Landsmøtet om at arbeidet med denne saken skal fortsette, med en årlig rapportering til Landsmøtet. NHO Reiseliv har rettet en henvendelse til den nye regjeringen for å sikre oppfølgingen av denne utredningen.

NHO Reiseliv rettet en henvendelse til den nye regjeringen om viktigheten av involvering av reiseliv i samferdselspolitikken, og har oversendt rapporten Reiselivets Samferdselsløft.

NHO Reiseliv ble høsten 2013 medlem av Forum for Reiseliv, som har fått i oppdrag av Norges Forskningsråd å gjennomføre et fireårig forskningsprosjekt innen reiseliv.

NHO Reiseliv er opptatt av at det skal være lettere å gå den praktiske veien til høyere utdanning innen reiselivsrelaterte studier, for eksempel gjennom fagutdanningen for kokk og servitør. NHO Reiseliv har overfor Kunnskapsdepartementet støttet Universitetet i Stavangers ønske om å tilby et årsstudium med Y-veien.

Tariffoppgjøret 2013 ble gjennomført uten konflikter.

ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

Styret anser arbeidsmiljøet som godt. Det har ikke vært arbeidsrelaterte skader eller ulykker i løpet av regnskapsåret. NHO Reiseliv er IA-bedrift, og samlet sykefravær i 2013 var 3,99 prosent, mot 2,37 prosent i 2012. Økningen skyldes langtidsfravær.

NHO Reiseliv er ikke tilknyttet en bedriftshelsetjeneste, men dekker utgiftene til en årlig legeundersøkelse for de ansatte.

NHO Reiseliv har en vedtatt seniorpolitikk for ansatte over 62 år. Ingen ansatte benyttet seg av denne i 2013. Styret ser imidlertid ordningen og tilbudet som positivt for den ansatte, så vel som for organisasjonen.

LIKESTILLING

NHO Reiseliv har som mål full likestilling mellom kvinner og menn. For tiden er det ansatt 55 prosent kvinner og 45 prosent menn i administrasjonen. Det er en jevn fordeling av kvinner og menn i ledende stillinger.

I styret er det 28 % kvinner og 72 % menn. Inkludert varamedlemmene er fordelingen 44 % kvinner mot 56 % menn.

MILJØRAPPORTERING

Ut fra vår vurdering forurenses ikke organisasjonen det ytre miljø.

FORSKNING OG UTVIKLING

NHO Reiseliv har ikke hatt egne forsknings- og utviklingsaktiviteter i 2013.

REGNSKAP OG ØKONOMI

I henhold til regnskapsloven § 3–3 bekrefter styret at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger resultatprognoser for 2014 og de langsiktige prognoser for årene fremover. Foreningen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Regnskapet for NHO Reiseliv presenteres sammen med regnskapet for Servicekontoret, Opplysnings- og Utviklingsfondet, Konfliktfondet og Regionforeningene. Regnskapene for disse enhetene føres separat, og midlene er satt inn på egne bankkonti, men er i henhold til vedtektene en del av NHO Reiseliv.

NHO Reiseliv er skattepliktig for den delen som gjelder NHO Reiseliv Servicekontor.

NHO REISELIV

Regnskapet viser et overskudd på kr 876 442. Samlede driftsinntekter utgjorde kr 13 041 803, driftskostnader kr 13 282 074 og resultat av finansposter kr 1 116 713.

NHO REISELIV SERVICEKONTOR

Samlede driftsinntekter utgjorde kr 52 695 195, driftskostnader kr 54 751 564 og resultat av finansposter kr 1 264 853. Årets skattekostnad på ordinært resultat var kr (254 072). Regnskapet viser således et overskudd på kr 537 444 etter skattekostnad.

INNKJØPSKJEDEN

NHO Reiseliv Innkjøpskjeden er et uavhengig interessefellesskap med formål å fremforhandle konkurransedyktige innkjøpsbetingelser på varer og tjenester. På vegne av medlemmene mottar Innkjøpskjeden bonus fra alle grossister og leverandører som i hovedsak tilbakebetales til medlemmene en gang pr. år. Noen av disse inntektene benyttes til å drifte innkjøpsavdelingen for verving og medlemskontakt, som for tiden har 13 ansatte, samt til vedlikehold og forbedring av avtalene. Styret har godkjent en plan for videre strategi, som innebærer økende antall medlemmer og økt omsetningsvekst.

Ved årets slutt var det 1915 leveringspunkter til medlemmer, inklusive medlemmer fra andre NHO-organisasjoner. Totalt er ca. 1540 medlemmer i NHO Reiseliv også medlemmer i Innkjøpskjeden.

NHO REISELIVS OPPLYSNINGS- OG UTVIKLINGSFOND

Regnskapet viser et overskudd på kr 34 107, og er vist i egen note. Samlede overføringer fra NHO utgjorde kr 3 163 555, andre inntekter kr 309 590, drifts- og aktivitetskostnader kr 3 472 326 og resultat av finansposter kr 33 288.

NHO REISELIVS KONFLIKTFOND

Regnskapet for fondets 10. driftsår viser et overskudd på kr 3 665 738, og er vist i egen note. Det er ikke innkrevet premie til fondet i 2013, og det er heller ikke foretatt utbetalinger fra fondet. Inntektene til fondet er derfor gevinst på investerte midler og renter fra bankkonto.

NHO REISELIVS REGIONFORENINGER

Regnskapene for regionforeningene er underlagt hver regionforenings styre, og bokføres der. Regnskapenes hovedtall vises i egen note. For nærmere opplysninger kan det tas kontakt med regionforeningene direkte.

Samlet viser regnskapene for regionforeningene et underskudd på kr 51 008. Samlede inntekter utgjorde kr 2 044 344, driftskostnader kr 2 162 935 og resultat av finansposter kr 67 583. Inntektene til regionforeningene består i hovedsak av overførslar fra NHO Reiseliv sentralt til dekning av de årlige kostnadene.

FINANSFORVALTNING OG LIKVIDITET

NHO Reiselivs styre har besluttet å investere noe av overskuddsmidlene i NHOs Landsforeningsfond, som er underlagt de årlige finansplaner og retningslinjer som NHOs styre fastsetter. Regnskapsåret 2013 for dette fondet endte med overskudd.

Opprinnelig ble det investert MNOK 22,000 i dette fondet. Samlet gevinst for investeringene i NHOs Landsforeningsfond i 2013 ble kr 4 487 316, hvorav kr 1 032 083 er bokført i NHO Reiseliv og kr 3 455 233 er bokført i NHO Reiselivs Konfliktfond. Verdien av investeringene pr. 31.12.2013 er etter dette MNOK 39,629.

Finansinntekter fra midler som opprinnelig stammer fra tidligere overskudd fra driften (NHO Reiseliv og NHO Reiseliv Servicekontor), benyttes til spesifikke prosjekter og andre kostnader til medlemmenes beste, etter styrets beslutning. Dette gjelder både renter fra bankinnskudd og overskudd fra investeringer.

Kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter viser MNOK 31,123, sammenlignet med et resultat før skatt på MNOK 3,733. Avviket skyldes hovedsakelig en økning i gjeld til utbetaling av leverandørbonus og en reduksjon av andre fordringer, samt en urealisert verdistigning på plasseringene i NHOs Landsforeningsfond uten kontanteffekt.

Likviditetsbeholdningen pr. 31.12.2013 er MNOK 136,761, en økning på MNOK 31,363 gjennom året.

Av sum eiendeler kr MNOK 216,034 er MNOK 207,578 omløpsmidler. Egenkapitalen utgjør

MNOK 72,011 og gjeld MNOK 144,022, som i hovedsak gjelder kortsiktig gjeld til medlemme- nes opptjente bonus i innkjøpsordningen.

Samlet resultat for 2013 utgjør kr 3 987 835, mot resultat 2012 kr 2 936 617. Resultatene skyldes gode inntekter på investerte midler.

NHO REISELIV - ÅRSRESULTAT OG DISPONERING			
Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:			
Overført til egenkapital	NHO Reiseliv	NOK	876 442
Overført til egenkapital	NHO Reiseliv Servicekontor	NOK	(537 444)
Overført til egenkapital	NHO Reiseliv Opp/Ut-fond	NOK	34 107
Overført til egenkapital	NHO Reiseliv Konfliktfondet	NOK	3 665 738
Overført til egenkapital	NHO Reiseliv Regionforeninger	NOK	(51 008)

Totalt disponert

NOK 3 987 835

FREMTIDSUTSIKTER

Resultatet for NHO Reiseliv er særlig påvirket av kontingentutviklingen og utviklingen i finansmarkedene, hjemme og ute. Finansuroen som har pågått siden 2008, fortsetter også delvis i 2014, selv om man nå ser bedring i enkelte markeder. Styret antar at også 2014 vil by på utfordringer økonomisk for medlemsbedriftene, og derigjennom også for NHO Reiseliv.

Styret har i løpet av 2013 fastslått at organisa- sjonens hovedarbeidsområder skal videreføres og styrkes, men har startet arbeidet med en ny strategi som forventes ferdigstilt i løpet av 2014.

Styret takker de tillitsvalgte og administra- sjonen for godt utført arbeid i 2013.

Mange nordmenn har vakre Sørlandet som favorittreise-mål om sommeren. Foto: Shutterstock.

Oslo, 31. desember 2013
19. mars 2014

Styret for NHO Reiseliv

Ole Warberg
president

Karen Kvalevåg
styremedlem

Tor-Ragnar Fjeldstad
styremedlem

Morten Thorvaldsen
visepresident

Ole P. Bruun
styremedlem

André Schreiner
styremedlem

Tove Rønning
styremedlem

Kristin K. Devold
adm. direktør

FREMTIDENS BEDRIFT

VIRKSOMHET SUNDVOLDEN HOTEL

NAVN CECILIE LAESKOGEN, EIER

MEDLEM I NHO REISELIV SIDEN 1971

ANTALL ANSATTE 100

Om fremtidens næring Hvis vi skal være fremtidens næring, må vi ha rettferdige rammevilkår – det er den viktigste forutsetning for å lykkes. Videre må vi gjøre næringen enda mer attraktiv for de unge. Reiselivet gir en spredt sysselsetting over hele landet, også utenfor byene, men vi må tenkte nytt og se på hva de unge blir fasinert og tiltrukket av. Vi trenger kompetanse, og vi må utvikle gode arbeidsplasser.

Min norgesfavoritt Sørlandet om sommeren med sjektetur, reker og hvitvin er min favoritt. August er den beste tiden, for da kan man bade i morild. Det er fantastisk!

DESTINASJON
SØRLANDET

SØRLANDET OMFATTER FYLKENE AUST-AGDER OG VEST-AGDER. MED EN VARIERT OG VAKKER KYSTLINJE TILTREKKER SØRLANDET SEG REISENDE FRA BÅDE INN- OG UTLAND.

Besøksadresse: Næringlivets Hus, Middelthuns gate 27, 0368 Oslo
Telefon: 23 08 86 20, Faks: 23 08 86 21, E-post: post@nhoreiseliv.no, www.nhoreiseliv.no